

1. Уважаемая Ольга Сергеевна! Можете ли Вы подробнее рассказать о комплексе мероприятий Дней российской духовной культуры, которые Вы сейчас проводите?

Разумеется. Дни российской духовной культуры уже не первый раз проводятся в Венгрии, и сегодня мы вновь рады представить на гостеприимной венгерской земле лучшие образцы искусства нашей страны.

2 сентября 2021 г. в главной приходской церкви Будапешта – церкви Успения Пресвятой Девы Марии – состоялось открытие Дней концертом Московского Синодального хора. В программе была представлена духовная музыка русских композиторов начиная с 19 века и заканчивая современными композиторами, например, одно из исполненных произведений было создано владыкой Илларионом. 3 сентября 2021 г. Хор выступил в Тиханьском аббатстве – одном из всемирно известных культурных и исторических символов Венгрии, основанном в XI веке.

В Национальной библиотеке иностранной литературы Венгрии 3 сентября 2021 г. состоялось Заседание Российско-венгерского библиотечного диалога. Это крайне важное мероприятие для развития двустороннего сотрудничества, поскольку закладывает конкретный и прочный фундамент для реализации будущих проектов, позволяет установить горизонтальные связи между учреждениями. В ходе заседания участники обменялись опытом в вопросах учета, сохранности, оцифровки книжных памятников, обсудили перспективы и стратегии дальнейшего развития библиотечного дела, его роли в жизни современного общества. Мне особенно отрадно отметить, что отдельно была выделена тема творчества Достоевского, приуроченная к празднованию 200-летия со дня рождения великого писателя. Российские и венгерские участники вспомнили влияние Ф.М.Достоевского на венгерскую культуру, обсудили актуальность его литературного наследия в наши непростые времена.

Кроме того, с 3 по 17 сентября 2021 г. в Национальной библиотеке иностранной литературы Венгрии размещена выставка «Кижичи – история и современность». Самая известная достопримечательность острова Кижичи – архитектурный ансамбль Кижского погоста, который стал одним из трех первых объектов в России, внесенных в Список Всемирного наследия ЮНЕСКО наряду с Историческим центром Санкт-Петербурга и Московским

Кремлем. Я приглашаю всех посетить эту выставку и уверена, что она совершенно никого не оставит равнодушным.

Другая экспозиция, которая открылась 3 сентября 2021 г. в Русском доме в Будапеште посвящена, опять же, Достоевскому, и называется «Путь к вере: Достоевский, его герои и великие читатели». Подготовленная Государственным музеем истории российской литературы имени В.И. Даля, выставка представляет этапы духовных исканий великого русского писателя, запечатленные в прозе, публицистике и переписке.

В этот же день в концертном зале Русского Дома состоялся концерт «Фольклор – источник вдохновения». В уникальной концертной программе группа «Узорица» и ансамбль «Квнтет Четырех» продемонстрировали многогранность российской музыкальной культуры и о то, как молодые исполнители слышат фольклорную музыку в современной России, объединяя элементы традиционной музыкальной культуры с новыми течениями в музыке.

Во второй половине сентября на площадке Русского Дома в Будапеште пройдет выставка, посвященная истории православного присутствия в Венгрии. Особое внимание будет уделено реставрации Свято-Успенского собора, которая была начата в 2017 году благодаря государственной субсидии, выделенной правительством Венгрии.

2. Венгрия и Россия являются странами с тысячелетней историей и культурой. Что, по-вашему, связывает наши страны и становится залогом успешного сотрудничества?

Культура всегда являлась важнейшим ресурсом в укреплении межгосударственных отношений. Сегодня она играет ключевую роль сплачивающего элемента России и Венгрии и помогает развиваться сотрудничеству во всех сферах. Неослабевающий интерес и взаимное тяготение наших народов позволяют нам успешно реализовывать крупные культурные мероприятия по линии профильных министерств двух стран. Кальман и Чайковский, Лист и Глинка, - эти имена горячо любимы в обеих странах, они позволяют наводить мосты и растапливать лед между представителями всех сфер сотрудничества, будь то экономика, науки или спорт.

Кроме того, Россия, и Венгрия – это страны с прочными христианскими традициями, которые находятся у истоков их

государственности. Не могу не вспомнить о святом Иштване Первом – короле Венгрии, который, как немногим ранее на Руси равноапостольный князь Владимир, принес свет христианской веры венгерскому народу, и почитается как католической, так и в православной церкви.

Во многом благодаря этому наши культурные обмены имеют огромный потенциал. Общие христианские корни и опыт взаимовыгодного диалога заложили основу совместным проектам в области сохранения и популяризации духовно-культурного наследия, которые еще долгие годы будут наполнять и вдохновлять российско-венгерское сотрудничество.

3. Скажите, что ожидает венгеро-российские культурные связи в будущем, за чем стоит следить и каких проектов ожидать?

Я не упомянула об этом в перечислении мероприятий Дней, поскольку это все-таки отдельное событие, но утром 3 сентября у нас с коллегами из Министерства социальных ресурсов Венгрии состоялось очередное, уже третье по счету заседание Рабочей группы по культуре, которая функционирует в структуре Российско-Венгерской межправительственной комиссии по экономическому сотрудничеству. Именно такие заседания позволяют регулярно актуализировать планы дальнейшего сотрудничества, следить за выполнением прошлых договоренностей и находить новые точки соприкосновения. Мы с моим коллегой, уважаемым господином Золтаном Лёринци, Государственным секретарем по международным и Карпатским делам Министерства социальных ресурсов Венгрии, каждый год приглашаем руководителей ведущих учреждений культуры, и не только, чтобы обсудить будущее нашей работы во всех сферах, от музеев до образовательных обменов, от археологии до сотрудничества регионов и городов-побратимов. Заседание прошло невероятно продуктивно, а кроме того – познавательно, и, что немало важно, в атмосфере исключительного тепла, дружбы и взаимопонимания между всеми участниками.

Что можно выделить из достигнутых договоренностей и запланированных проектов? В первую очередь, конечно, дальнейшее развитие Фестиваля русской музыки. В пандемийный год большинство его мероприятий проходило онлайн, и сейчас мы готовы восполнить этот пробел. Совсем скоро, в октябре в Тихани, Будапеште и Дебрецене пройдут мероприятия, которые предоставят возможность вживую познакомиться с

творчеством П.И.Чайковского, 180-летие которого мы отмечали в 2020 году. В свою очередь, в Москве в концертном зале Зарядье планируются мероприятия, посвященные 140-летию замечательного венгерского композитора Белы Бартока.

Стоит ожидать новых проектов от российских и венгерских музеев, которые крайне активно включились в разработку планов дальнейшего взаимодействия. Наши библиотеки, как я уже говорила, ведут самый активный диалог. Готовы подключиться к сотрудничеству российские регионы, такие как Калужская область или Ханты-Мансийский автономный округ – Югра.

С уверенностью можно сказать, что российско-венгерское сотрудничество в ближайшем будущем будет только развиваться, наполняясь новыми гранями, яркими красками и незабываемыми проектами.

1. Tisztelt Olga Szergejevna! Mesélne részletesebben az Oroszországi Szellemi Kultúra Napjainak jelenleg folyó eseménysorozatáról?

Természetesen. Nem először kerülnek megrendezésre Magyarországon az Oroszországi Szellemi Kultúra Napjai, és ma ismét örömmel mutatjuk be hazánk művészetének legjobb remekeit a vendégszerető magyar földön.

2021. szeptember 2 -án a Napok megnyitójára a Moszkvai Szinódusi Kórus hangversenyével került sor a Budapest-Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia-templomban. A programon orosz zeneszerzők egyházi műveit mutatták be a 19. századtól kezdődően a kortárs zeneszerzőkig, például az egyik előadott művet Illarion főpap alkotta meg. 2021. szeptember 3 -án a kórus fellépett a Tihanyi Apátságban, Magyarország egyik világhírű kulturális és történelmi szimbólumában, amelyet a 11. században alapítottak.

Az Orosz-Magyar Könyvtári Párbeszéd Találkozóját a magyarországi Országos Idengennyelvű Könyvtárban tartották 2021. szeptember 3-án. Ez rendkívül fontos esemény a kétoldalú együttműködés fejlesztése szempontjából, mivel konkrét és szilárd alapot teremt a jövőbeli projektek végrehajtásához,

lehetővé téve az intézmények közötti horizontális kapcsolatok kialakítását. A találkozó során a résztvevők tapasztalatokat cseréltek a könyvemlékek leltárba vételéről, megőrzéséről, digitalizálásáról, megbeszélték a könyvtártudomány továbbfejlesztésének kilátásait és stratégiáit, szerepét a modern társadalom életében. Külön öröm számomra, hogy kiemelt szerepet kapott Dosztojevszkij munkássága, a nagy író születése 200. évfordulójának megünneplése alkalmából. Az orosz és a magyar résztvevők felidéztek F.M. Dosztojevszkij hatását a magyar kultúrára, megvitatták irodalmi örökségének aktualitását a mai nehéz időinkben.

Ezenkívül, 2021. szeptember 3-a és 17-e között a magyarországi Országos Idengennyelvű Könyvtár ad otthont a Kizsi - Történelem és modernitás című kiállításnak. A Kizsi-sziget leghíresebb látnivalója, a Kizsi Templomkert építészeti együttese, amely a Szentpétervári Történelmi Városközponttal és a moszkvai Kremllal együtt Oroszország első három helyszínének egyike, mely felkerült az UNESCO Világörökség-listájára. Meghívok mindenkit, hogy látogassa meg ezt a kiállítást, és biztos vagyok benne, hogy egyáltalán nem hagy közömbösen senkit.

Egy másik kiállítás, amely 2021. szeptember 3-án nyílt meg a budapesti Orosz Kulturális Központban, ismét Dosztojevszkijről szól, Út a hithez: Dosztojevszkij, a hősei és a nagy olvasói címmel. Készítette a V.I. Dahl nevét viselő Állami Orosz Irodalomtörténeti Múzeum, a kiállítás bemutatja a nagy orosz író szellemi törekvéseinek szakaszait – prózában, publicisztikában és levelezésben.

Ugyanezen a napon került sor a Folklór – az ihlet forrása című koncertre az Orosz Kulturális Központ koncerttermében. Egy egyedülálló koncertprogramban az Uzoritsa csoport és a Négyek Kvintettje együttes bemutatta az orosz zenei kultúra sokoldalúságát és azt, hogy a fiatal előadók hogyan hallják a népzene a mai Oroszországban, ötvözve a hagyományos zenei kultúra elemeit a zene új irányzataival.

Szeptember második felében a budapesti Orosz Kulturális Központban sor kerül a magyarországi ortodoxia történetét bemutató kiállításra. Különös figyelmet szentelnek az Istenszülő elhunyt Nagyboldogasszony magyar ortodox székesegyház helyreállításának, amelyet 2017-ben kezdtek el a magyar kormány által elkülönített állami támogatásnak köszönhetően.

2. Magyarország és Oroszország ezeréves történelemmel és kultúrával rendelkező országok. Ön szerint mi köti össze országainkat és mi lesz a sikeres együttműködés záloga?

A kultúra mindig is fontos szerepet játszott az államközi kapcsolatok megerősítésében. Ma pedig kulcsszerepet betöltve közelebb hozza egymáshoz Oroszországot és Magyarországot, minden területen hozzájárul az együttműködés fejlődéséhez. A két nép kölcsönös, nem csökkenő érdeklődésének köszönhetően a két ország minisztériumai sikeresen tudnak megvalósítani nagy formátumú kulturális rendezvényeket. Kálmán és Csajkovszkij, Liszt és Glinka – ezek a nevek, melyek mindkét országban jól ismertek, hidat tudnak képezni és képesek megolvasztani a jeget az együttműködési területek képviselői között, legyen szó a gazdaság, tudomány, vagy sport területén történő együttműködésről.

Ezen kívül Oroszország és Magyarország két erős, az államalapításig visszanyúló keresztény hagyományokkal rendelkező ország. Óhatatlanul is eszembe jut I. István magyar király, aki – akárcsak a Kijevi Ruszt nem sokkal korábban kereszténységre térítő Vlagyimir nagyfejedelem – elhozta a magyar népnek a keresztény vallást, és aki mind a katolikus, mind az ortodox vallásban nagy tiszteletnek örvend.

Nagyrészt ennek is köszönhető, hogy a két ország közti kulturális együttműködésben komoly lehetőségek rejlenek. A közös keresztény gyökerek és a kölcsönösen hasznos együttműködés gyakorlata megalapozta azon közös projekteket, melyek célja a szellemi és kulturális örökség megőrzése és népszerűsítése, és amelyek még hosszú évekre elegendő lendületet adnak az orosz-magyar együttműködésnek.

3. Mondja, mi várható a jövőben a magyar-orosz kulturális kapcsolatok terén, mire érdemes odafigyelni és milyen projektek várhatók?

Erről nem beszéltem, mikor felsoroltam az Orosz Kulturális Napok rendezvényeit, mert ez egy külön esemény, de szeptember 3-án délelőtt a

kollégáinkkal az Emberi Erőforrások Minisztériumától megtartottuk a Magyar-Orosz Kormányközi Gazdasági Együttműködési Bizottság részeként működő kulturális munkacsoport soron következő, immár harmadik ülését. Pont az ilyen üléseknek köszönhetően tudjuk rendszeresen aktualizálni a további együttműködésre vonatkozó terveket, nyomon követni a korábbi megállapodások teljesítését, valamint újabb találkozási pontokat találni. Kollégámmal, Dr. Lőrinczi Zoltán nemzetközi ügyekért felelős államtitkárral minden évben meghívjuk a legfőbb kulturális intézmények vezetőit – és nem csak azért, hogy megvitassuk a legkülönbözőbb területekre (a múzeumoktól az oktatási csereprogramokig, a régészettől a régiók és testvérvárosok közötti együttműködésig) kiterjedő jövőbeli együttműködésünket. Az ülés hihetetlenül eredményesre sikerült, sőt mi több, tanulságos volt, és, ami legalább olyan fontos, nagyon kellemes, barátságos hangulatban telt.

Mit lehet kiemelni a megkötött megállapodásokból és a tervezett projektekből? Először is természetesen az Orosz Zenei Fesztivál továbbfejlesztését. A világjárvány idején eseményeinek nagy része online zajlott, és most készen állunk a hiány pótlására. Hamarosan, októberben Tihany, Budapest és Debrecen olyan eseményeknek adnak otthont, amelyek lehetőséget biztosítanak P.I. Csajkovszkij munkásságának megismerésére, akinek születése 180. évfordulóját ünnepeltük 2020-ban. Viszont Moszkvában, a Zarjagyje Hangversenyteremben terveznek rendezvényeket a nagyszerű magyar zeneszerző, Bartók Béla születésének 140. évfordulója alkalmából.

Új projekteket várunk az orosz és magyar múzeumoktól, amelyek nagyon aktívan vesznek részt a további együttműködési tervek kidolgozásában. Ahogy már említettem, könyvtáraink között a legaktívabb párbeszéd folyik. Készek együttműködni egyes oroszországi régiók, mint például a Kalugai régió vagy a Hanti-Manysi Autonóm Terület - Jugra.

Bátran kijelenthetjük, hogy az orosz-magyar együttműködés a közeljövőben csak fejlődni fog, új oldalakkal, élénk színekkel és felejthetetlen projekkel kiegészülve.

